

Národní knihovna
České republiky
National Library
of the Czech Republic

Význam knihoven pro život ve městech/obcích

Letní škola zdravých měst

Mariánské Lázně

7. 6. 2023

Vít Richter

Národní knihovna ČR

vit.richter@nkp.cz

Národní knihovna
České republiky
National Library
of the Czech Republic

Knihovny jsou pilíře vzdělané, demokratické a kulturní společnosti

Síť 5 200 knihoven

Národní knihovna
České republiky
National Library
of the Czech Republic

Podpora čtenářské gramotnosti

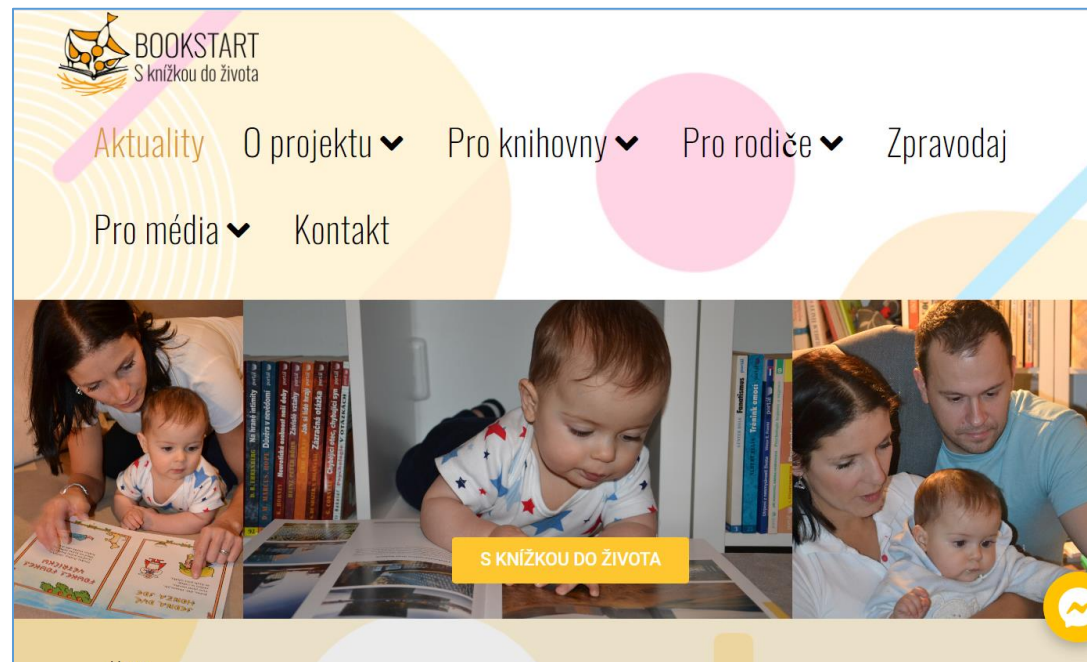
Partnerství knihoven a škol

Memorandum o spolupráci Ministerstva kultury a Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy

Podpora čtenářství – RODIČE předškolních dětí

Bookstart – A knížkou do života

- 324 zapojených knihoven
- 21 000 podpořených rodin
- Podpora čtenářství v předškolním věku
 - Děti do 2 let
 - Děti 3 až 6 let
- **Návod pro rodiče** jak podporovat čtenářství a vztah ke knihám
- **Podpora:** Ministerstvo kultury, Královéhradecký, Středočeský, Moravskoslezský, Zlínský a nově Karlovarský kraj
- **Knihovna přátelská rodině**

<https://www.skvizkoudozivota.cz/>

Národní knihovna
České republiky
National Library
of the Czech Republic

Knihovna jako instituce celoživotního vzdělávání

Největší síť neformálního vzdělávání, ročně:

- 140 000 vzdělávacích, kulturních a komunitních akcí
- 4 mil. návštěvníků

Podpora regionálních tradic a místní komunity

Regionální databáze informačních zdrojů

- Fondy regionální literatury
- Setkání s regionálními autory
- Výstavy místních umělců

Příklady akcí

- Vsetín běžel s knihovnou pro Světlušku
- Den pro SONS
- Jaké byly letošní Udržitelné valašské Vánoce

OSOBNOSTI REGIONŮ 2.0

HLAVNÍ STRÁNKA REGIONY - VYHLEDÁVÁNÍ OSOB - INFORMACE - Přihlásit se

Zadejte jméno, místo nebo obor Jméno --všechny regiony-- Hledat

Tip: do vyhledávacího pole zadejte příjmení hledané osoby, místo jejího narození/úmrťi nebo obor jejího působení. V roletě poté zvolte, kde se zadaný výraz bude hledat.

IVA JAKLOVÁ
Iva Jaklová vedoucí Dětského folklorního souboru Vysočánek Hlinsko, řemeslnice milující tradiční řemesla a přírodní

EDUARD WIRTH
Malíř českého původu, narodil se v Chotěboři na Vysočině. S rodinou se vystěhoval do Rumunska, vzdělání nabyl v

EDUARD HORÁK
Eduard Horák se narodil v Dolní Dobručce 9. dubna 1911. Zde absolvoval základní školu, poté nastoupil do učení Tvaružský

OPRAVDOVÍ LIDÉ, SKUTEČNÉ PŘÍBĚHY

Seznamte se s osobnostmi z regionů ČR. Možná je zatím neznáte, ale jejich životy a osudy jsou kusem naší historie, která by neměla být zapomenuta.

Připojte se!

Máte vlastní databázi osobností? I vaše data můžete vystavit u nás! [Podrobnosti zde](#)

Databáze nyní pokrývá tato místa a regiony:

Podpora regionálních tradic a místní komunity

Regionální databáze informačních zdrojů

- Fondy regionální literatury
- Setkání s regionálními autory
- Výstavy místních umělců

Příklady akcí

- Vsetín běžel s knihovnou pro Světlušku
- Den pro SONS
- Jaké byly letošní Udržitelné valašské Vánoce

TRAGICKÉ OSUDY VYPÁLENÝCH OBCÍ NA VALAŠSKU

Národní knihovna
České republiky
National Library
of the Czech Republic

Udržitelná knihovna

- **Knihovna jako "zelená" instituce**
 - budova
 - vytápění, osvětlení, provoz, odpady
- **Knihy, periodika, informační zdroje s tématem udržitelnosti**
- **Pořádání akcí s environmentální tematikou**
 - přednášky a přednáškové cykly
 - webináře
 - ekologická témata
 - sběrné místo pro zvláštní druhy odpadů
 - semínkovny

Mediální vzdělávání v knihovnách

- **Knihovny jako průvodkyně 21. stoletím**
 - Společný projekt s Nadací OSF
- **Vzdělávání pracovníků knihoven**
 - Příručka Mediální gramotnost v knihovně
 - Jak vznikají zprávy a jak si je snadno ověřit
- **Semináře pro veřejnost**
 - Využívání tištěných i digitálních dokumentů jako zdroje informací
 - Role médií v demokratické společnosti
 - Média jako zdroj informací a zábavy

Národní knihovna
České republiky
National Library
of the Czech Republic

Informační a digitální gramotnost

Národní knihovna
České republiky
National Library
of the Czech Republic

Podpora digitální gramotnosti veřejnosti

digitální ; **ČESKO**

Vládní program digitalizace
České republiky 2018+

Digitální vzdělávání

Strategický rámec pro rozvoj digitálního vzdělávání

The screenshot shows the website for 'DATOVÉ SCHRÁNKY' (Data Boxes). The header includes the logo, a 'ZALOŽIT DATOVOU SCHRÁNKU' button, 'NÁPOVĚDA' (Help), and 'INFOLINKA 954 200 200'. A search bar is on the right. The main navigation bar has five categories: 'POTŘEBUJI PORADIT', 'CHCI DATOVKU', 'O DATOVÝCH SCHRÁNKÁCH', 'DOPLŇKOVÉ SLUŽBY', and 'DŮLEŽITÉ INFORMACE'. A yellow warning banner states: 'Aktuálně ke zveřejnění v Seznamu datových schránek. Více informací [zde](#).' The main content area features a woman using a smartphone and the text 'Přišel vám dopis nebo vám byla zřízena datová'. On the right, a 'Přihlášení' (Login) section lists three options: 'JMÉNEM A HESLEM', 'MOBILNÍM KLÍČEM', and 'IDENTITOU OBČANA (BANKOVNÍ IDENTITA, NIA)'.

Tvůrčí dílny, Makerspace, CoderDojo

- Podpora tvořivosti
- Děti, mladí lidé, starší generace
- Využití nejnovějších technologií
- 3Dtiskárny, kódová, roboti
- Robokroužek
- Podpora z dotačního programu VISK 3

Senioři do onlinu – Digitální odysea v knihovnách

- **Digitální vzdělávání pro generaci 65+**
- Digitální odysea – Nadace Vodafone
- Spolupráce SDRUK, ELPIDA, Moudrá sovička
- Kurzy práce s chytrými zařízeními
- Osobní školení s knihovníkem
- Podpůrné materiály
- Možnost vyzkoušet a bezplatně si zapůjčit chytré zařízení s datovou SIM kartou

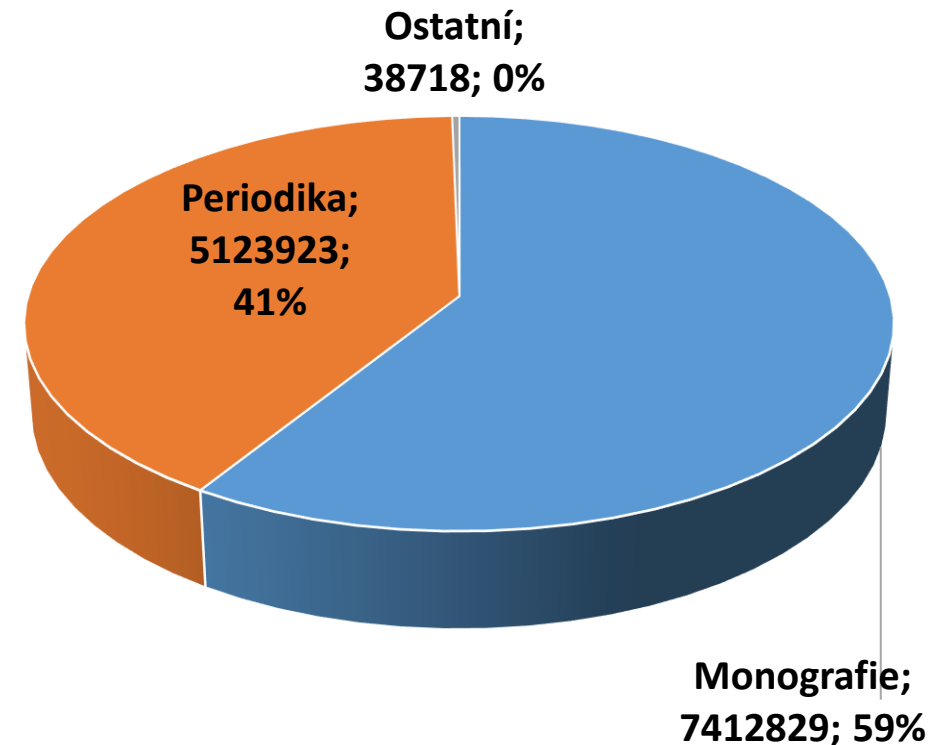
Zpřístupnění digitálních knihoven

Díla nedostupná na trhu

- **180 000 digitalizovaných dokumentů**
- **Česká vydavatelská produkce**
 - Knihy vydané do roku 2007
 - Časopisy – 10 let od vydání
- **Vzdálený přístup z domova či zaměstnání**
- Registrovaní uživatelé knihoven
- Knihovna uzavírá smlouvu s NK ČR

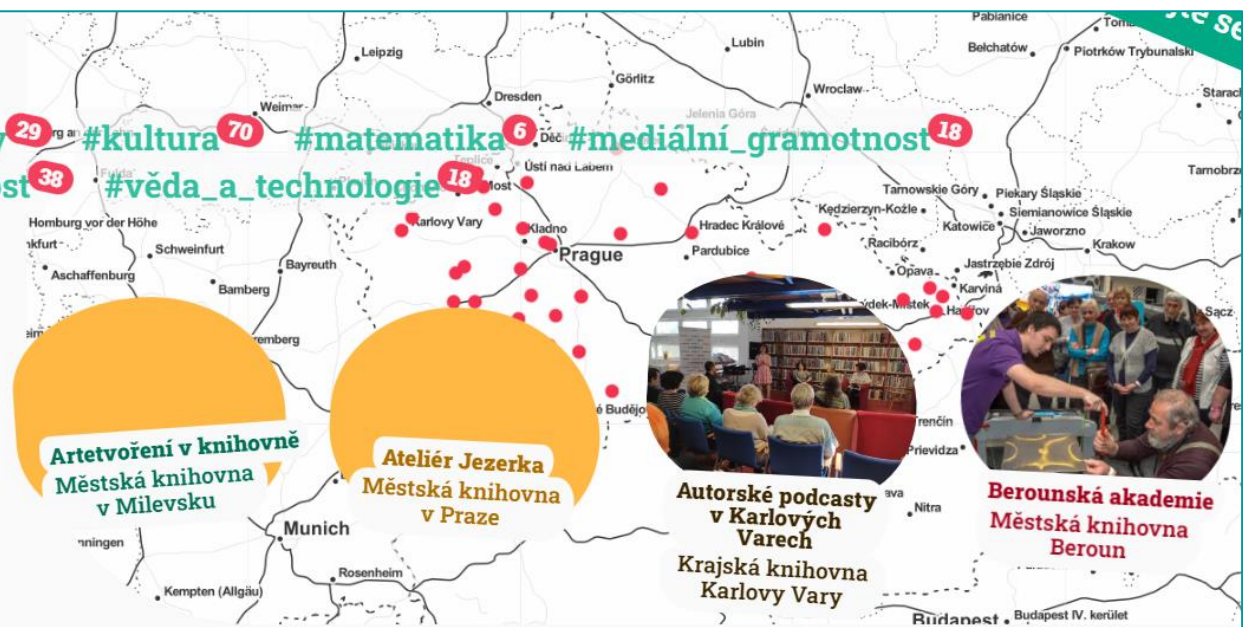
Typy zobrazených dokumentů

(celkem 12,6 mil. zobrazení (leden 2022-duben 2023))

Co dokáže knihovna?

#celoživotní_učení ⁶⁵ #digi ³⁹ #gramotnost ⁶⁹ #jazyky ²⁹ #kultura ⁷⁰ #matematika ⁶ #mediální_gramotnost ¹⁸
 #občanství_a_komunita ⁸⁷ #podnikavost ¹² #udržitelnost ³⁸ #věda_a_techologie ¹⁸

(PŘE)ČTI KNIHOVNU – oficiální občasník knihovny Kyjov
Městská knihovna Kyjov

17 cílů
Městská knihovna v Praze

Aktivní občané
Krajská knihovna Františka Bartoše Zlín

Artetvoření v knihovně
Městská knihovna v Milevsku

Ateliér Jezerka
Městská knihovna v Praze

Autorské podcasty v Karlových Varech
Krajská knihovna Karlovy Vary

Berounská akademie
Městská knihovna Beroun

Biblioterapie
Studijní a vědecká knihovna Plzeňského kraje

Věděli jste, že Česká republika má nejhustší síť knihoven na světě?

Book the Film
Městská knihovna v Praze

BOoK! Con
Městská knihovna Dobruška

Brain&Breakfast
Městská knihovna Tábor

Bránou jazyků s námi
Městská knihovna Pisek

Centrum technického vzdělávání Půda
Městská knihovna Polička

3 podmínky pro budoucí rozvoj knihovny

3 podmínky

Obyvatelé

Zastupitelstvo

Koncepce rozvoje knihoven ČR na léta
2021-2027 s výhledem do r. 2030

Národní knihovna
České republiky
National Library
of the Czech Republic

Podpora výstavby a rekonstrukce knihoven

Zdroje financování rozvoje knihoven

- **IROP – Integrovaný regionální operační program 2021 – 2027**
 - 5.1 Výstavba a rekonstrukce knihoven – podpora v rámci MAS

- **Národní plán obnovy 2022 – 2025 (MK)**

- **VISK 3 – dotační program Ministerstva kultury**

- **Podpora obnovy a rozvoje venkova (MMR) – knihovny obcí do 3 000 obyvatel, hospodářsky a sociálně ohrožené regiony**

- **Podpora místního rozvoje na základě iniciativy LEADER (komunitně vedený místní rozvoj) (MZ) – obecní knihovny**

IROP – Dotace na výstavbu a rekonstrukci knihoven

Výzvy na období 2021 - 2027	Alokace
<p>1. výzva IROP - Knihovny - SC 4.4 (výzva pro méně rozvinuté regiony Karlovarského, Ústeckého, Libereckého, Královéhradeckého, Pardubického, Olomouckého, Moravskoslezského, Zlínského kraje)</p> <p>2. výzva IROP - Knihovny - SC 4.4 (výzva přechodové regiony Středočeského kraje, Jihočeského kraje, Plzeňského kraje, Kraje Vysočina, Jihomoravského kraje)</p>	1,6 miliardy Kč
16. výzva IROP pro ITI na podporu výstavby a rekonstrukce knihoven	1,029 miliardy Kč
<p>Připravovaná výzva č. 70: Kultura – Knihovny – 27. 7. 2023</p> <p>5.1 Komunitně vedený místní rozvoj pro MAS</p>	0,850 miliardy Kč
CELKEM	3,48 miliardy Kč

Ministerstvo kultury Národní plán obnovy

Rozvoj regionálních kulturních a kreativních center - malá centra

- **Alokace: 500 mil. Kč**
- **Termín vyhlášení: červen 2023**
- **Doba na zpracování projektu: 2 měsíce**
- **Cíl:** vznik kulturních a kreativních center – rozšíření činnosti a funkcí stávajících knihoven - zefektivnění či zvýšení udržitelnosti kulturní infrastruktury, včetně kooperativního financování při realizaci a udržitelnosti projektu.
- **Popis podporovaných aktivit**
 - Výstavba nového kulturního a kreativního centra
 - Přestavba stávajícího objektu na kulturní a kreativní centrum
 - Rozšíření stávajícího kulturního a kreativního centra
- **Limit poskytnuté dotace: 10 až 20 mil. Kč ????**
 - DPH není uznatelným nákladem = spolu účast 21 %
- **Příjemci dotace:** obce
- Velikost obce: 3 000 až 10 000 obyvatel ???
- **Ukončení projektů:** do 30. 9. 2025 (kolaudace)
- **Způsobilé výdaje:** výdaje od 1. února 2020 ???

Národní knihovna
České republiky
National Library
of the Czech Republic

Příklady dobrých řešení

Regály

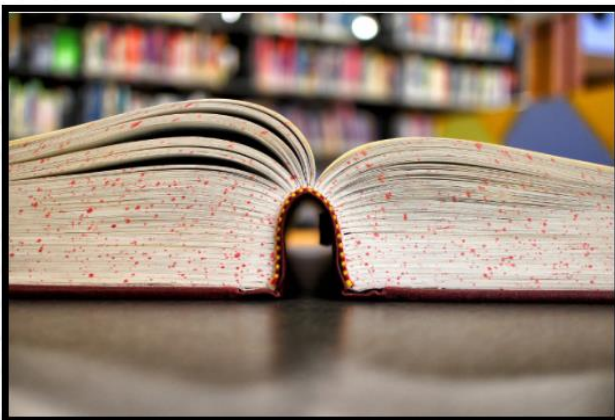
Prostor pro uživatele

Prostor pro děti a mládež

Výpůjční pult

Ostatní prostory

Dodavatelé mobiliáře/Architekti

Národní knihovna
České republiky
National Library
of the Czech Republic

Databáze novostaveb a rekonstrukcí knihoven

MORAVSKÁ
ZEMSKÁ
KNIHOVNA

METODICKÉ CENTRUM PRO
VÝSTAVBU A
REKONSTRUKCI KNIHOVEN

Databáze novostaveb a rekonstrukcí knihoven v ČR

Databáze poskytuje přehled nově postavených a zrekonstruovaných knihoven od roku 1992 do současnosti. Každý záznam obsahuje soubor standardních údajů o výstavbě, přestavbě, modernizaci nebo jiné stavební úpravě včetně údajů o celkových nákladech a kontaktů na dodavatele, architekty a projektanty.

Jako základ byly využity záznamy o knihovnách převzaté z původní databáze *Výstavba a rekonstrukce knihoven*, kterou spravoval SKIP spolu s Národní technickou knihovnou v Praze do roku 2005.

Kraj ▼

Typ knihovny ▼

Typ stavební akce ▼

Rok výstavby/rekonstrukce ▼

Primární účel ▼

Zdroj financování ▼

Rozpočet ▼

293 záznamů staveb od roku 2005

Vyhledávání podle

- Kraj
- Typ knihovny
- Typ stavební akce
- Rok stavby
- Zdroj financován
- Rozpočet

Kontakty na firmy, projektanty,
architekty

Národní knihovna
České republiky
National Library
of the Czech Republic

Ministerstvo kultury - VISK 3 dotační program

- Podpora využívání ICT v knihovnách
- Financování = 60 mil. Kč
- 70 % dotace + 30 % spoluúčast
- Dodržování stanovených standardů
- **Důležité termíny**
 - Vyhlášení programu: 30. září
 - Odevzdání projektů: 10. prosince
 - Vyúčtování dotace: 15. ledna následujícího roku
 - Žádosti o změnu projektu – kdykoliv

VISK VEREJNÉ INFORMAČNÍ SLUŽBY KNIHOVEN

Mapa webu Přístupnost Kontakt Hledat na webu

VISK 1 VISK 2 VISK 3 VISK 4 VISK 5 VISK 6 VISK 7 VISK 8/A VISK 8/B VISK 9/I VISK 9/II

Veřejné informační služby knihoven
Program Ministerstva kultury

Nacházíte se zde: Úvod

Aktuality

Ministerstvo kultury – odbor umění, literatury a knihoven vyhlašuje pro rok 2019 výzvu k podávání žádostí ve výběrovém dotačním řízení

na poskytnutí dotací provozovatelům knihoven evidovaných dle zákona č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon), ve znění pozdějších předpisů, a pro spolky podle zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, jejichž hlavním účelem je knihovnická a informační činnost či jejich podpora, pro podprogram VISK 3 a Knihovnu 21. století též pro zájmová sdružení právnických osob podle zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, jejichž hlavním účelem je knihovnická a informační činnost či jejich podpora

na nekomerční projekty z oblasti knihoven.

1) Program Veřejné informační služby knihoven – VISK

VISK 1 – Koordinační centrum programu a implementace Koncepte rozvoje knihoven v ČR,
VISK 2 - Mimoškolní vzdělávání knihovníků v oblasti ICT,
VISK 3 - Informační centra knihoven,
VISK 5 – RETROKON,

IPK INFORMAČNÍ PRO ENKOVNY

MINISTERSTVO KULTURY

Cíle programu

Program VISK byl schválen usnesením vlády ČR ze dne 10. 4. 2000 č. 351 o Konceptu státní informační politiky ve vzdělávání. Základním cílem programu Veřejné informační služby knihoven (dále jen VISK) je inovace veřejných informačních služeb knihoven na bázi informačních technologií (ICT).

vice

Financování

Pravidla poskytování dotací z tohoto programu

<http://visk.nkp.cz/>

Priority programu VISK 3

1. PODPORA PROJEKTŮ CELOSTÁTNÍHO VÝZNAMU, **ZLEPŠENÍ VZÁJEMNÉ KOOPERACE**
2. PODPORA NÁKUPU AUTOMATIZOVANÉHO KNIHOVNÍHO SYSTÉMU
3. PODPORA **ZAHÁJENÍ VÝPŮJČEK E-KNIH A E-AUDIO KNIH V ČESKÉM JAZYCE**
4. PODPORA VYBUDOVÁNÍ A OBNOVY TECHNOLOGICKÉHO VYBAVENÍ KNIHOVEN jako **center celoživotního vzdělávání**
5. **SPECIÁLNÍ VYBAVENÍ INTERAKTIVNÍCH UČEBEN A DÍLEN V KNIHOVNÁCH** vybavení interaktivních učeben, tvůrčích dílen a laboratoří **informačními technologiemi** (hardware, elektronika, software)
6. PODPORA NÁKUPU NADSTANDARDNÍHO A INOVATIVNÍHO TECHNOLOGICKÉHO VYBAVENÍ KNIHOVEN
7. KNIHOVNICKÝCH SLUŽEB PRO OBČANY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM

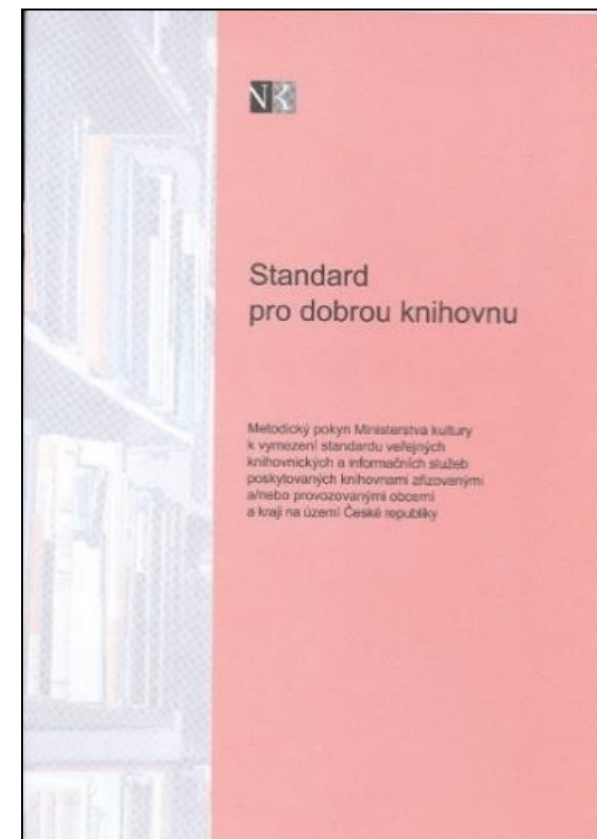
Národní knihovna
České republiky
National Library
of the Czech Republic

Kdo může pomoci - poradit

- Krajská a regionální knihovna v místě
- Příklady a inspirace z knihoven
- Standardy doporučení
- Knihovnický institut NK ČR

<https://ipk.nkp.cz/>

Národní knihovna
České republiky
National Library
of the Czech Republic

Význam knihoven pro život ve městech/obcích

Letní škola zdravých měst

Mariánské Lázně

7. 6. 2023

Vít Richter

Národní knihovna ČR

vit.richter@nkp.cz